

Nr 322.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående anslag till täckande av vissa förskott på tilläggsstat för år 1918 under sjunde huvudtiteln; given Stockholms slott den 12 april 1918.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att till täckande av vissa i nämnda statsrådsprotokoll angivna förskott utöver det i förslaget till tilläggsstat för år 1918 under punkt 21 av sjunde huvudtiteln för gäldande av förskott begärda förslagsanslag av högst kronor 944,817, anvisa under sjunde huvudtiteln å samma tilläggsstat, i stället för det under ovan omförmälda punkt 21 beräknade belopp av kronor 157,471, ett förslagsanslag, högst..... kronor 737,545.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
12 april 1918.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
 SCHOTTE,
 PETRÉN,
 NILSON,
 LÖFGREN,
 friherre PALMSTIERNA,
 RYDÉN,
 UNDÉN,
 THORSSON.

Departementschefen, statsrådet Thorsson, anförde:

I det protokoll över finansärenden den 31 december 1917, som är vidfogat den till innevarande års riksdag avlätna propositionen om tilläggsstat för år 1918, anförde dåvarande chefen för finansdepartementet i fråga om åtgärder till förskottsväsendets avveckling, bland annat, att å nämnda stat borde beredas tillgångar för täckande även av sådana under år 1917 förskottsvis bestridda utgifter, vilka vid tiden för propositionens avlåtande ännu icke av vederbörande myndigheter hos Kungl. Maj:t anmälts till ersättande, och föreslog Kungl. Maj:t på min framställning under punkt 21 i sjunde huvudtiteln uti samma proposition riksdagen, bland annat, att i avbidan på den proposition rörande gäldande av de under november och december 1917 förskottsvis bestridda

utgifter, som kunde bliva riksdagen förelagd, å tilläggsstat för år 1918 såsom förslagsanslag, högst, beräkna ett belopp av 157,471 kronor.

Enligt vad statskontoret i skrivelse den 21 februari 1918 anmält hava utav nämnda ämbetsverk under november och december 1917 utbetalats eller av Kungl. Maj:ts befallningshavande i länen under år 1917 avförts följande förskott, vilka torde böra anmälas till ersättande av riksdagen under sjunde huvudtiteln, nämligen:

till kostnader för lönerogleringskommittén	kr.	11,185: 17
» » » patentlagstiftningskommittén	»	2,994: 11
» » » bokföringskommissionen	»	10,675: —
» » » sakkunniga för revision av skatte- lagstiftningen.....	»	2,858: 33
» » » sakkunniga för avgivande av ändrings- förslag i anledning av framställda anmärkningar mot utarbetat förslag till värdestegringskatt å fastighet	»	460: —
» » » genomförande av en central kassa- kontroll	»	850: —
» » » kommunalskattekommittén	»	741: 66
» » » utförande av kronans talan och vid- tagande av åtgärder för beva- kande av kronans rätt till ström- fall m. m.....	»	1,771: 78
» » » utredning inom kammarkollegium i fråga om fiskerättsförhållandena vid kusterna av de forna danska provinserna m. m.	»	1,039: 24
» » » nykterhetskommittén	»	4,426: 20
» » » sakkunniga för verkställande av ut- redning rörande väghållningsbesvä- rets utjämning m. m.	»	2,968: 33
» » » sakkunniga för utredning rörande användningen av statens tomter och byggnader i Stockholm m. m.	»	3,600: —
» » » utredning rörande den s. k. regal- rätten till inom riket förekommande vattendrag	»	1,600: —
» » » utredning rörande levnadskostnader och arbetslöner m. m.....	»	5,320: 43

till kostnader för undersökning om fördelningen av utainuteringsvis försålt brännvin inom olika yrkes- och inkomst-grupper	kr.	1,834: —
» » » sakkunniga inom kommerskollegium för utredning rörande behovet av ändringar i förordningen den 29 mars 1912 angående befäl å svenska handelsfartyg m. m.	»	580: —
» » » sakkunniga för viss utredning rörande Längmanska donationsfonden.....	»	1,681: 50
» » » sakkunniga för utredning i fråga om lagstiftning angående tillverkning och beredning av viner	»	1,383: 32
» » » särskild sakkunnig för behandling av vissa beskattningsfrågor	»	1,291: 66
» » » 1917 års bankkommitté	»	1,155: 95
» » » sakkunniga inom kontrollstyrelsen för utredning rörande bokföring för brännvinsförsäljningsbolagen m. m.	»	1,190: —
» » » kommittén för omorganisation av tekniska högskolans materialprov-ningsanstalt.....	»	2,225: 57
» » » sakkunniga för utarbetande av förslag till förordning angående försäljning av pilsnerdricka	»	819: 07
» » » ersättning till fil. lic. R. J. Sandler för biträde inom finansdeparte-mentet	»	1,130: 35
» » » finansrådet.....	»	6,398: 33
» » » sakkunniga för utarbetande av förslag till instruktion för byggnadsstyrelsen.....	»	2,169: 94
» » » kommissionen för undersökning och tillgodogörande av vissa mineralfyndigheter å kronojord	»	460: —
» » » ersättning för skattefrälseräntor	»	68,745: 76
» » » inlösen av skattefrälseräntor	»	135,667: 53
» » » avlösning av frälseräntor	»	347,881: 78

till kostnader för hyra för tillfällig bostad åt landshövdingen i Västernorrlands län.....	kr.	4,000: —
» » » restitution av erlagda brännvinsutskänkningsavgifter	»	684: 36
	Summa kr.	719,594: 64.

Av de i förestående specifikation upptagna posterna utgöras de fem sist upptagna av i länen under år 1917 under titel» förskott att av statskontoret hos Kungl. Maj:t anmälas till ersättande» avförda utgifter. Övriga poster beröra av statskontoret under november och december 1917 bestridda förskott.

Utöver de i statskontorets skrivelse upptagna förskotten torde ännu ett förskott, som av marinförvaltningen anmäls i en till chefen för sjöförsvarsdepartementet ställd och till mig överlämnad skrivelse den 15 mars 1918, vara av beskaffenhet att bära hos riksdagen anmälas till ersättande. I marinförvaltningens nyssberörda skrivelse förmåles, att kostnaderna för kol och olja, som för fri bogsering förbi Falsterbo åtgått under tiden 1 september—31 december 1917, utgöra ett sammanlagt belopp av 17,950 kronor.

I tilläggsstaten för år 1918, sjunde huvudtiteln, punkt 21, har förut begärts ersättning för kostnader för sistangivna ändamål, dels under tiden maj—oktober 1916, dels ock under tiden november 1916—augusti 1917.

Till de i förestående specifikation upptagna förskottsposterna torde nu bära läggas:

till kostnader för kol och olja, som för fri bogsering genom Falsterboleden åtgått under tiden september—december 1917 kronor 17,950: —.

Slutsumman å samtliga förskotten kommer härmed att i motsvarande mån ökas, eller till kronor 737,544: 64.

De i förslaget till tilläggsstat specificerade förskotten under sjunde huvudtiteln uppgingo inalles till 944,816 kronor 49 öre. Utöver det för ersättande av dessa förskott äskade anslaget, 944,817 kronor, beräknades i samma statförslag till gäldande av vissa ännu ej till beloppet kända förskott en anslagssumma av 157,471 kronor. Till ersättning för gjorda förskott skulle alltså sammanlagt, enligt statförslaget, erfordras ett anslag av 1,102,288 kronor.

Av här förut lämnade uppgifter framgår emellertid, att av riksdagen nu måste begäras ett väsentligt högre anslag för ändamålet än vad vid statförslagets framläggande förutsågs. Summan av de utav statskontoret under november och december 1917 bestridda förskotten,

vilken utgör 162,615 kronor 21 öre, avviker visserligen ej mera avsevärt från det i staten beräknade beloppet. Slutsumman å samtliga de förut uppräknade förskotten överstiger däremot vad i tilläggsstaten för ändamålet beräknats med ej mindre än 580,073 kronor 64 öre. Förhållandet föranledes väsentligen av de i länen under år 1917 avförda utgifter till inlösen av och ersättning för skattefrälseräntor samt till avlösning av frälseräntor, vilka utgifter uppgått till osedvanligt stora belopp. Till belysning härav får jag meddela följande översikt över de i de senaste årens statsverkspropositioner till ersättning anmälda belopp av hithörande slag, med tillfogande av de nu i statskontorets rapport omförmälda, under år 1917 i länen avförda motsvarande utgifterna:

	Ersättning för skattefrälse- räntor kronor	Inlösen av skattefrälse- räntor kronor	Avlösning av frälse- räntor kronor	Summa kronor
I 1915 års statsverks- proposition (avförda i länen underår 1913)	43,244: 68	4,361: 05	—	47,605: 73
I 1916 års statsverks- proposition (avförda i länen underår 1914)	83,332: 81	48,599: 43	—	131,932: 24
I 1917 års statsverks- proposition (avförda i länen underår 1915)	83,587: 01	13,601: 98	135,328: —	232,516: 99
I 1918 års tilläggsstat (avförda i länen un- der år 1916)	96,500: 37	46,625: 10	137,881: 07	281,006: 54
Avförda i länen under år 1917	68,745: 76	135,667: 53	347,881: 78	552,295: 07.

Enligt de grunder för åtgärder till förskottsväsendets avveckling, som finnas angivna i statsrådsprotokollet över finansärenden den 31 december 1917 — till vilka grunder riksdagen sedermera anslutit sig, enligt vad den i skrivelse den 22 februari 1918 anmält — skulle avvecklingen av förskottsväsendet ske på en gång i statsregleringen för innevarande år, så att 1919 års riksstat icke skulle behöva belastas med täckande av några förskottsutgifter från föregående år. Vid sådant förhållande torde nu böra begäras anslag å tilläggsstaten för år 1918 även för samtliga de numera kända förskott, vilka av statskontoret bestritts eller i länen avförts under år 1917, oaktat härför erfordras en väsentlig höjning av det i förslaget till tilläggsstat för ändamålet beräknade belopp.

Riksstaten för år 1918 med tilläggsstat för samma år kommer visserligen då att, beträffande förutberörda i länen avförda utgifter för skattefrälseräntor och frälseräntor, få bära kostnaderna för ej mindre än tre år, eller för åren 1916, 1917 och 1918. Erinras må nämligen i detta sammanhang, att för gäldande av här ifrågavarande kostnader blivit uppförda dels, enligt beslut av 1917 års riksdag, å riksstaten för år 1918 (sjunde huvudtiteln I: 11) ett förslagsanslag av 45,000 kronor till inlösen av skattefrälseräntor, dels ock å förslaget till tilläggsstat för år 1918 (sjunde huvudtiteln: punkt 19) ej mindre ett förslagsanslag av 80,000 kronor till ersättning för skattefrälseräntor än även ett förslagsanslag av 125,000 kronor till avlösning av frälseeskatteräntor, vilka båda senast nämnda anslag numera av riksdagens båda kamrar beviljats.

Det sammanlagda beloppet av de förskott, för vilkas täckande innevarande års riksdag torde bära under sjunde huvudtiteln anvisa anslag, utgör 1,682,361 kronor 13 öre, varav, då i tilläggsstaten för de vid dess upprättaode då kända förskottens täckande redan begärts 944,817 kronor, nu alltså skulle återstå 737,544 kronor 13 öre. Med iakttagande av grundsatsen om anslags bestämmande i jämt tal av kronor torde nu bära av riksdagen begäras ett förslagsanslag av högst 737,545 kronor i stället för det under punkt 21 av sjunde huvudtiteln i 1918 års tilläggsstat beräknade belopp av 157,471 kronor.

Till frågan om beredande av tillgångar för det medelsbehov, utöver det i förslaget till tilläggsstat för år 1918 beräknade, som sålunda visat sig föreligga, skall jag senare under riksdagen återkomma.

Åberopande vad ovan blivit anfört hemställde föredragande departementschefen därefter, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen att till täckande av de i statsrådsprotokollet angivna förskott utöver det i förslaget till tilläggsstat för år 1918 under punkt 21 av sjunde huvudtiteln för gäldande av förskott begärda förslagsanslag av högst kronor 944,817 anvisa under sjunde huvudtiteln å samma tilläggsstat, i stället för det under ovan omförmälda punkt 21 beräknade belopp av 157,471 kronor, ett förslagsanslag, högst kronor 737,545.

Till denna av statsrådet övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle proposition till riksdagen avlätas av den lydelse, bil. litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Hans von Arnold.